

VIL DU VITE MER?

Faglige spørsmål og praktisk informasjon om kurset kan rettes til:

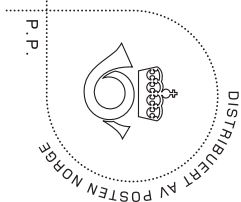
UNIVERSITETET FOR MILJØ- OG BIOVITENSKAP
Senter for etter- og videreutdanning
Boks 5003, 1432 Ås
telefon 64 96 50 05
faks 64 96 60 22
e-post sevu@umb.no
www.umb.no/sevu

10056 FOTO: RANDI SETROM BRUNBORG. LOGODATO: 01011995

RETURADRESSE: SENTER FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING, BOKS 5003, 1432 ÅS
ETTERSENDES IKKE VED VARIG ADRESSEENDRING, MEN SENDES
TILBAKE TIL SENDEREN MED OPPLYSNING OM DEN NYE ADRESSEN.

A
NORGE

KLIMATILTAK I LANDBRUKET

1. SAMLING: 7. – 8. SEPTEMBER 2010
2. SAMLING: 19. – 20. OKTOBER 2010

ALLE SAMLINGENE GJENOMFØRES I MOLDE

5 STUDIEPOENG

UNIVERSITETET FOR MILJØ- OG BIOVITENSKAP
SENTER FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING
www.umb.no/sevu

VIDEREUTDANNINGSKURS (5 STUDIEPOENG)

Alle norske kommuner skal ha en egen klimaplan. Mange kommuner har laget en slik, men få har kommet langt i å fylle sin klimaplan med konkrete tiltak. Det vil komme krav til å ha klare mål om å redusere utslipp av klimagasser, også for landbrukssektoren.

Med hensyn til landbrukets rolle (jordbruk og skogbruk) i klimaarbeidet er det et stort behov for ny og oppdatert kompetanse, både når det gjelder hvordan landbruket kan redusere sine klimautslipp og hvordan landbruket bør tilpasses i forhold til endret klima. Det er også økt fokus på muligheter til å binde mer karbon i jord og biomasse, for på denne måten å kunne bidra positivt i klimaarbeidet.

Det er en glede for Senter for etter- og videreutdanning (SEVU) ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) å tilby dette tidsaktuelle kurset. Vi har i et pilotprosjekt utviklet kurset i samarbeid med dyktige medarbeidere fra fagmiljøene i Ås som blant annet har bidratt på Stortingsmelding nr. 39 fra Landbruks- og matdepartementet i mai 2009, *Klima-utfordringene – landbruket en del av løsningen* og med sentrale personer i Klima- og forurensningsdirektoratet (KLIF) som i februar 2010 la fram sin *Klimakur 2020*.

PROSJEKTOPPGAVE

Deltakerne skal gjennom en prosjektoppgave utarbeide konkrete tiltak for landbrukssektoren i deres egen kommune som så skal kunne gjennomføres for å oppnå fastsatte mål for klimaarbeidet. Gjennomført kurs og godkjent prosjektoppgave gir 5 studiepoeng og bedømmes med bestått/ikke bestått. Forventet arbeidsmengde er 150 timer (tidsbruk totalt på kurssamlinger, selvstudium og prosjektoppgave).

MÅLGRUPPE

Ansatte i kommuner og fylker, i landbruksavdelinger, miljøavdelinger og planavdelinger som skal arbeide med kommunale og regionale klimaplaner og klimarelaterte tiltak i landbruket.

FORHÅNDSKUNNSKAPER

Det forventes høyere utdanning på bachelor- eller master-nivå, kunnskaper i naturvitenskap og innsikt i kommunal forvaltning. Erfaring fra arbeid med landbruk og miljø er en fordel. For å kunne få studiepoeng kreves generell studiekompetanse. Du kan også søke om opptak på grunnlag av relevant realkompetanse (spør eventuelt SEVU).

LÆRINGSMÅL

Etter kurset skal deltakerne kunne:

- Vurdere konsekvenser og muligheter for norsk landbruk, både for jordbruk og skogbruk, som følge av klimaendringer
- Vurdere tiltak i landbruket lokalt og regionalt for å redusere utslipp av klimagasser
- Vurdere hvilken beredskap kommunen trenger for å bedre miljøforhold som økt avrenning og erosjon og for å redusere skader som følge av klimaendringer (som for eksempel flom og jordras)
- Være i stand til å iverksette konkrete og kostnadseffektive tiltak i landbruket for å nå klare mål for klimaarbeidet i sin egen kommune

INNHold

Forelesninger og gruppearbeid med følgende temaer, alle sett i relasjon til målrettet klimaarbeid og/eller tilpasninger til klimaendringer:

- Overordnede mål, som blant annet er beskrevet i Stortingsmelding nr.39
- *Klimakur 2020* og myndighetenes krav til kommunale planer
- Karbonets og nitrogenets kretsløp
- Utslipp av klimagassene karbondioksid, metan og lystgass fra husdyrproduksjon og andre deler av landbruket, og egnede tiltak for å redusere disse
- Klimaendringenes positive og negative virkninger på plantedyrking
- Riktig bruk av gjødsel
- Bioenergi fra skogbruk og jordbruk
 - muligheter, effekter og kommunens rolle i markedet
- Jordarbeiding og jorderosjon
- Hydrologi – drenering, avrenning og vannkvalitet
- Utforming og vurdering av ulike tiltak, med beregning av kostnadseffektivitet

FAGLIG ANSVAR

Per Gussgard, rådgiver ved SEVU ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB), koordinerer det faglige innholdet i kurset. Forelesere og veiledere er folk fra Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap (IHA), Institutt for naturforvaltning (INA), Bioforsk og Klima- og forurensningsdirektoratet (tidl. SFT).

TID OG STED

1. samling: tirsdag 7. og onsdag 8. september 2010
 2. samling: tirsdag 19. og onsdag 20. oktober 2010
- Innlevering av prosjektoppgave innen 26. november 2010

Alle samlingene gjennomføres på Quality Alexandra Hotel i Molde.

KURSAVGIFT

Kr 7 500 for deltakere fra Møre og Romsdal (KS og Fylkesmannen i Møre og Romsdal delfinansierer utvikling og administrasjon av kurset. Vår kontaktperson er Synnøve Valle i Landbruksavdelingen).

Kr 12 500 for deltakere fra andre fylker

Kursavgiften inkluderer all undervisning, veiledning av prosjektoppgave samt kursmaterieil. Utgifter til reise og opphold må dekkes utenom. Pris for overnatting med hjelpsjon kr 1 765 pr samling, eller to dagpakker uten overnatting kr 840 pr samling (det tas forbehold om pris- og avgiftsendringer).

PÅMELDING

Påmelding via våre nettsider, www.umb.no/sevu. Derfra klikker du deg fram til kurssiden.

PÅMELDINGSFRIST: SNAREST

Påmeldingen er bindende. Avmelding etter påmeldingsfristens utløp belastes med en avgift på kr 4 000. Ved avmelding senere enn 10 virkedager før kursstart, eller ved manglende fremmøte, belastes full avgift.